

**Apel z okazji Dnia Ziemi,
przeprowadzony w klasie piątej szkoły podstawowej.**

Mieszkanie Kacpra.

Na scenie stoi stół, na nim paluszki, chipsy.

Przy stoliku siedzi Kacper i klika coś w laptopie. Na środku leży worek śmieci.

Do mieszkania wchodzi Janek.

J: Sie ma Kacper.

K: Siemanko. Gdzie Ala?

J: Poszła z Kinią na zakupy.

Janek z politowaniem spogląda na leżący na środku worek i kręci głową. I cytuje:

J: Przewróciło się - niech leży, co nie?

K: Odczep się.

J: Co to jest i dlaczego to tu leży.

K: Krokodyl.

J: No co ty żartujesz.

Kacper śmieje się i mówi: No pewnie, że żartuję. Tam są śmieci.

J: Zostawiłeś śmieci na środku pokoju?

K: Nie no miałem wyrzucić, ale Ala z Kinią wrócą dopiero za jakieś 3 godziny skoro poszły na zakupy, wiesz jak to z nimi jest. No więc mam jeszcze czas.

J: Acha. Ty, a ty tak z tym workiem te śmieci wyrzucasz?

K: No a co? Jak mam wyrzucać? Bez worka? Jasiek, co ci się dziś stało? Jakiś takiś upierdliwy dzisiaj.

J: Nie no ale, ja myślałem, że ty śmieci to, no wiesz nie tak wszystkie na raz. Taki nowoczesny niby jesteś.

K: Coś ty znowu wymyślił? Co ci się w tej główce urodziło?

J: Nic mi się nie urodziło, tylko, że śmieci trzeba segregować.

K: Co robić? (Nagle odwraca się w stronę Jaśka i patrzy na niego z niedowierzaniem)

J: No nie mów, że nie wiesz, co znaczy segregować.

K: Kurde, wiem co to znaczy segregować, Alen nie wiem co to znaczy segregować śmieci.

J: No nie wierze, a nie pisze w tym twoim mądrym kompie? Przecież to nawet wiedzą dzieci.

K: No, ale ja nie jestem dzieckiem.

J: No, to nawet widać. W życiu nie widziałem tak wyrosniętego dziecka.

Kacper podchodzi do Jaśka z podniesioną ręką i mówi: No tylko uważaj na to co mówisz, bo .... W łeb.

J: Wiem, że nie lubisz jak mówię o twojej tuszy, ale....

K: Jasiek, bo dostaniesz..... (Kacper krzyczy zdenerwowany)

J: Dobra, dobra już. Chodź to pokażę ci jak się segreguje śmieci.

Janek podchodzi do worka, zaczyna go rozwiązywać, wyrzuca śmieci, a Kacper podbiega do niego wściekły i mówi:

K: Zgłupiałeś? Przecież Ala mnie zabije, nie znasz mojej siory?

J: Nie nie zabije, zaraz wszystko posegregujemy.

K: To segreguj.

J: Powiedziałem posegregujemy. Przecież to twoje śmieci.

K: Moje , ale ty wyrzuciłeś.

J: Ale ty nie słyszałeś o segregacji śmieci , które można wykorzystać powtórnie, czyli o recyklingu.

K: Re - cy, co?

Janek podnosi z podłogi pustą puszkę aluminiową i pokazuje ją Kacprowi.

J: Taka na przykład puszka wykonana jest z aluminium. Te puszki można ponownie wykorzystać , gdy trafią do huty aluminium, zostaną przerobione na inne rzeczy.

K: No ciekawe na jakie., hiihhi

J: No, np. okna, folie aluminiową, a nawet części do samolotów.

K: E no co ty.

J: Tak tak, serio. Oszczędzamy w ten sposób energię i środowisko. A ta wyrzucona przez Ciebie byle gdzie gazeta.

K: Ty to nie moja, ja babskich bajek nie czytam. To Ali albo Kini.

J: Ok., nie ważne kogo. Słuchaj, ta gazeta to tysiące niepotrzebnie ściętych drzew potrzebnych do jej produkcji. O słoik, po czym to? Po burakach, no no.

K: Co no? No co? Buraków nie jesz?

J: Nie nie oto chodzi. Tylko że jego też można powtórnie wykorzystać.

K: No co ty nie powiesz.

J: tak tak, jako stłuczkę szklaną w hucie szkła – zrobią z niego nowy słoik. A kiedy wypiliście tan sok? Chyba był dobry, co nie? No i widze, że woda mineralna też poszła cała.

K: Ty Jasiek, ty miałeś segregować a nie sprawdzać, co ja tam z siorą jem.

J: Prawda, prawda. Masz jeszcze jakies worki.

K: No dwa leżą w kuchni.

J: No to dawaj.

Kacper przynosi worki, i wtem wchodzi Ala i Kinia wraz z koleżankami.

A: Co się tu dzieje? Co wy wyrabiacie?

Kacper stanął jak wryty.

K: My tylko.....

A: Co tylko? Co za bałagan. Przecież miałeś wyrzucić te śmieci!

K: No niezłego masz braciszka hihhi (podśmiewa się wraz z koleżankami)

A: No zostaw tu go w domu, miał tylko wynieść śmieci. Cały czas siedzi przed tym kompem, a teraz jeszcze bałagan robi. Sprzątać tu i w tej chwili.

J: Ala ale my tu segregujemy te wasze śmieci. Przecież wyrzucając je tek wszystkie naraz nie tylko zanieczyszczacie środowisko, ale i uśmiercacie ziemię.

A: A tobie co się stało? Nawąchałeś się czegoś?

K: On tak dziś cały czas. To był jego pomysł.

A: Ty przestań zwałać wszystko na kolegę, sam nie jesteś święty. Trzeba było wynieść śmieci zaraz jak ci kazałam, czyli zaraz po moim wyjściu, przecież nie było go.

K: No ale....

J: No i dobrze, że tego nie zrobił, przynajmniej może was czegoś nauczę, albo przekonam.

Kinia: Do czego ty ich chcesz przekonać, do grzebania w śmieciach? No przestań, proszę cie.

J: Teraz muszę grzebać, ale gdyby oni zaraz po zużyciu je segregowali ....

Kinia: Nie musiałbyś się bawić ihhihihi o fuj.

J: No właśnie. jak myślicie po co są kontenery do segregacji śmieci? A worki kolorowe, też do segregacji?

Wtrąca się koleżanka Ali i Kini, Magda.

M: On ma rację. Zaczynamy żyć w królestwie śmieci. Wiadomo, że nawet najsolidniej wykonany produkt zużywa się i staje się bezużytecznym śmieciem. Śmieci swoją drogę zaczynają w naszych mieszkaniach w kubelku na śmieci. Tak mi zawsze powtarza moja mama.

Wtrąca się druga koleżanka Sabina:

S: No no, a wyrzucamy wszystko: odpadki roślinne i zwierzęce, papier i tekturę, popiół i żużel, szkło, metale, tworzywa sztuczne.

J: Tak, Wszystko, co jest nam niepotrzebne wyrzucamy do jednego pojemnika, wynosimy z domu i zapominamy o tym. A góry śmieci rosną. Zastanówmy się, jak zmniejszyć ich ilość.

A: Jeju, co wam? A kto na to patrzy?

S: No u nas w domu wszyscy.

M: U nas też, ja myślałam, że i wy....

K: No a my nie. Nie ma na to czasu.

S: A czas na kompa masz? Przynajmniej się poruszasz, zażyjesz Świeżego powietrza, na pewno lepiej ci będzie.

J: Tobie, to nie chciałoby się przejść nawet parę, no kilka metrów. Jeszcze byś schudł.

K: Teraz to już przesadziłeś. A poza tym taki niby mądry, a niedawno przecież postawili te kontenery.

Kacper siada do komputera i szuka coś.

Reszta stara się zbierać rozrzucone śmieci. Janek daje wskazówki:

J: Słuchajcie plastik powkładajcie do jednego worka, aluminium do drugiego ...

Wtem wtrąca się K: Eeee, ale jaja, wiecie, że przeciętny Polak produkuje w ciągu roku produkuje 400 kg śmieci. W ciągu roku po skonsumowanych produktach pozostawiamy 700 tys. ton opakowań z papieru, tektury, 650 tys ton ze szkła, 320 tys. ton z

tworzyw sztucznych oraz 161 tyś ton z metalu. Statystyczny Polak wyrzuca rocznie na śmietnik 45 kg opakowań z plastiku, styropianu i ze szkła.

Piszą tu jeszcze, że w zależności od pochodzenia odpady możemy podzielić na dwie zasadnicze grupy: odpady komunalne i przemysłowe.

Odpady komunalne zawierają m. in. popiół, żużel, resztki żywnościowe, szmaty, kości, papier, szkło, metale, zniszczone meble, opony samochodowe, sprzęt domowego użytku jak lodówki, telewizory, pralki a także fekalia.

J: No a odpady przemysłowe to liczne pozostałości powstające w trakcie całego cyklu życiowego danego produktu- od wydobycia surowca potrzebnego do jego produkcji, przez proces technologiczny, aż do jego wyrzucenia po fazie konsumpcji.

S: Ja słyszałam, że w walce z odpadami ekolodzy proponują program o nazwie „3x U”

1. U- Unikanie a więc mądre kupowanie

Daje ono szansę likwidacji połowy odpadów. Polega na tym, aby już w sklepie, zanim jeszcze wybierzemy towar, pomyśleć, co się stanie z nim i jego opakowaniem. Nie powinno się np. kupować bezmyślnie czterech małych opakowań jakiegoś produktu, tylko jedno duże, bo już za parę godzin wpadną do pojemnika na śmieci cztery puszki, kubki, butelki zamiast jednej.

M: No, nauczycielka u nas coś o tym wspominała: to drugie U to o ile dobrze sobie przypominam to: Użycie wielokrotne- np. butelki zwrotne

Dzięki niemu następne 20% odpadów nie trafi na wysypiska. Szklane butelki, słoiki możemy umyć i użyć ponownie. Jeżeli każdy Polak wyrzuci jeden słoik to w ciągu roku na śmietniska trafi 10 000 ton szkła. Każda szklana butelka ponownie wprowadzona do obiegu pozwala zaoszczędzić energię potrzebną do świecenia 100 watowej żarówki przez 4 godziny.

Co roku w Europie produkuje się 10 mld plastikowych butelek. Gdyby je ustawić jedna na drugiej można by 10 razy połączyć Ziemię z Księżycem. Ta „plastikowa nitka” miałaby prawie 4mln km.

S: No dobrze kojarzysz, a trzecie U to nic innego jak: - Utylizacja, recykling- to wtórne wykorzystanie tych samych surowców, materiałów. To odzyskiwanie z odpadów tego, co można jeszcze raz lub wiele razy wykorzystać, oszczędzając w ten sposób surowce i pieniądze. Np. za wszystkie aluminiowe puszki zużywane w naszym kraju można by w skupie otrzymać 12 mln złotych- a to jest suma, za którą można kupić 100 mercedesów. Lecz niestety na złomowisko trafia u nas zaledwie 6% puszek, w Szwecji natomiast aż 91%.

Produkty ze szkła w 100% nadają się do recyklingu, jednak polskie huty wykorzystują zaledwie 10% stłuczki szklanej, w hutach zachodnioeuropejskich wykorzystuje się jej od 50- 80%.

Ponowny przerób stosu gazet o wysokości 125cm pozwala na uratowanie sześciometrowej sosny

K: Czyli co? Rozumiem, że jeśli nie chcemy utonąć w śmieciach powinniśmy:

- jak najdłużej używać wszelkich produktów;
- przy zakupie towaru zastanowić się, czy jest potrzebne dodatkowe opakowanie w postaci plastikowej reklamówki;
- korzystać z opakowań szklanych. Szkło jest najlepszym opakowaniem, ponieważ jest nieszkodliwe, trwałe, szczelne, a poza tym nadaje się w 100% do ponownego użytku. W wypadku rozbicia produkty szklane są pełnowartościowym surowcem, z którego wytapia się nowe wyroby.

J: Tak powinniśmy także:

- oddzielać szkło od pozostałych odpadów;
- zbierać makulaturę;

S: unikać zakupu puszkowanych towarów i towarów pakowanych w plastiki. Te opakowania, nie dość, że podnoszą cenę towaru, to są uciążliwymi śmieciami. Rozkład plastikowej butelki w środowisku może trwać aż od 100 do 1000 lat;

M: Należy też unikać zakupu produktów w tzw. kartonikach. Ten kartonik to nie papier, to laminat złożony z papieru, aluminium, polietylenu i farby drukarskiej. Kartoniki są szczególnie uciążliwe dla środowiska i nie można ich użyć ponownie, ani odzyskać z nich surowców;

K: A co z odpadkami organicznymi, czyli obierkami, resztkami pożywienia ?

A: No jak to? Nie wiesz tego? Odpadki roślinne zwierzęce przeznaczają na kompost. Kompostowanie jest jedną z najlepszych metod zagospodarowania odpadów organicznych, która przyczynia się do użyzniania gleby.

J: Jeszcze jeden mamy problem do przemyślenia. Jest to problem ogromny. A co ze śmieciami, które sami zgubiliśmy idąc do szkoły, do sklepu, na spacer. Dwa razy do roku porządkujemy naszą wieś, a wiecznie tych śmieci pełno.

A: No. Porzucone przez nas śmieci nie pozostają obojętne dla środowiska. Nie tylko szpecą krajobraz, ale zatrują stawy, jeziora, rzeki, wody podziemne, glebę i powietrze.

Zanim zgubisz niechciany śmieć pomyśl jakie szkody może spowodować on w środowisku.

J: Ja jestem zdania, że selekcjonowanie odpadów jest świadomym działaniem na rzecz ochrony środowiska w naszym mieście.
Bo:

- Wyprodukowanie 1 tony papieru wymaga ścięcia ok. 17 drzew
- Ponowne wykorzystanie szkła oszczędza surowce naturalne takie jak piasek i wapień, a także energię
- Ponowne wykorzystanie opakowań aluminiowych oszczędza surowiec naturalny – rudy aluminium, a także energię
- Plastikowe opakowania ulegają rozkładowi dopiero po 100-1000 lat.

S: Sprawa jest poważna też jeżeli chodzi o zużyte świetlówki, stare lodówki, komputery, a nawet komórki, czy odkurzacze, suszarki itp.

K: NO racja, w sumie życie jest zbyt krótkie, żeby się ograniczać, i zbyt cenne, żeby nie zadbać o swoje bezpieczeństwo. W sumie to nie jest złe. Czekał, czekał, czytałem o tym w necie.

J: Niop. A ludzie to lubią chomikować niepotrzebne rzeczy, zamiast oddać do skupu, czy sklepu.

K: No, tu w necie piszą, że jak kupujesz świetlówkę, to możesz starą oddać do sklepu, podobnie jest ze starą lodówką, pralką czy telewizorem.

A: I to jest dobre. Nie lubię gdy nasi rodzice kupując nowy gadżet do domu stary wynoszą na strych i mówią, a może się jeszcze przyda...

K: wiesz co, a może należy naszych rodziców też oświecić. No nie wiem opowiedzieć im o tej całej segregacji i recyklingu?

J: Dobry pomysł. A może na tym swoim komputerku zrobisz jakąś pokazówkę sklecisz jakiś filmik. Może wiesz łapną to, że trzeba dbać o środowisko.

K: Dobry pomysł. Poczekaj pomyślę.

Po chwili.

K: Ty mam rym. Chcąc oczyścić środowisko zbieraj całe to śmietnisko i segreguj pilnie wszystko. Wykorzystam to.

S: Ja mam lepsze: Kosz na plastik, kosz na szkło-to w przyszłości mniejsze zło.

A: Dobrze. A to? Recykling, to nie tylko słowo, drogi przyjacielu, śmieci i odpadki wykorzystuje już wielu.

Kinia: Fajne, ja to tak nie umie, (po chwili zastanowienia) ale zaraz zaraz mam Segreguj śmieci hej! A będziesz bratem Ziemi tej!

K: NO no, Kinia, wyrabiasz się.

J: K, ty się tak jej już nie przymilaj, ty musisz pamiętać, że Recykling- to zdrowie i piękno Ziemi i tyle.

K: Od dzisiaj obiecuję poprawę. Idziemy z tymi worami?

A: No biegiem do kontenerów! Chodźcie, bieg nam dobrze zrobi!

S: No i w dodatku spełnimy swój obowiązek wobec środowiska.

Opracowała:

mgr Katarzyna Fulara-Potoczny